

Almanach Between.Pomiędzy

2024

Almanach Between.Pomiędzy

2024

pod redakcją
Małgorzaty Woźniak i Roksany Zgierskiej

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2024

Recenzenci

dr hab. Klaudia Łączyńska, prof. UW

dr hab. Jacek Fabiszak, prof. UAM

Koncepcja serii

Tomasz Wiśniewski

Opieka naukowa

Tomasz Wiśniewski

Katarzyna Kręglewska

Redaktor Wydawnictwa

Izabela Pałasz-Alwasiak

Projekt okładki i stron tytułowych

Filip Sendal

Skład i łamanie

Łukasz Gwizdała

Publikacja sfinansowana ze środków Projektu Teatr – Literatura – Zarządzanie
(533-I015-H014-24) w ramach Programu Wsparcia Humanistyki Gdańskiej

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-676-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Tomasz Wiśniewski
Almanach • 9

Wiersze

Alan Spence
Introduction / Wprowadzenie • 13
Thirteen Haiku • 14

Alan Riach
A Sampler / Próbnik • 17/18
In Lewis / Na wyspie Lewis • 20
Vanishing Point / Znikający punkt • 22/23
Since then: 1 Spring / Od tamtego czasu 1. Wiosna • 24/25
Since then: 2 Summer / Od tamtego czasu 2. Lato • 26/27
Since then: 3 Autumn / Od tamtego czasu 3. Jesień • 28/29
So long / Tak długo • 30/31
That Kirk Douglas / Ten Kirk Douglas • 32/33
In Memoriam Alexander III / In Memoriam Alexander III • 34/35
Trees Poem / Wiersz o drzewach • 36/37
Zaide in Istanbul / Zaide w Stambule • 38/39

Mark Burrows
Simple Song / Prosta piosenka • 40/41
The Work of Love / Dzieło miłości • 42/43
Now and Then / Jak niegdyś, tak i teraz • 44/45
Shoreline Song / Piosenka przybrzeżna • 46/47
Nothing Else / Nic więcej • 48/49
Worthy of Praise / Godna chwały • 50/51
The Fierce Stabilities of Place / Nieustępliwa stałość miejsca • 52/53
Like the Tides / Jak przyływy • 54/55
A Field Report on Resurrection / Raport polowy ze zmartwychwstania • 56/57
Desire / Pragnienie • 58/59
The Eternal Now / Wieczne teraz • 60/61

Maria Giulia Pinheiro
Elegia 2023 / Elegia 2023 • 62/63

Poezja • opera, rozmowy i szkice

Małgorzata Woźniak

Wprowadzenie • 67

Teraz mnie posłuchaj, rozmowa Nikoli Nowak z Iainem Bellem • 69

Opera – gatunek z tradycjami i medium przyszłości,
rozmowa Joanny Maleszyńskiej z Krystianem Ladą • 79

Więcej niż gra. Wymiana energii, rozmowa

Aleksandry Klapsy z Alexem Rosenem i Williamem Kelleyem • 89

Oświecić emocje,

rozmowa Małgorzaty Woźniak z Aleksandrem Prowalińskim • 101

Małgorzata Woźniak

Eksperymentalna opera *The Man with Night Sweats*

jako przykład teatru zwiększającego społeczną świadomość
odbiorców i poruszającego temat życia wobec AIDS • 111

Dźwięki

Mateusz Kłosowski

Poezja na wiele głosów, czyli Różewicz (meta)muzycznie • 125

Wojciech Markowski

Black metal – próba wyczerpującej definicji gatunku • 129

Echa przeszłości

Paulina Tryba

Sopot, opera, naziści – o fenomenie „Bayreuth Północy” • 135

Martyna Minkiewicz

Wampiryczna ekspresja chorobowa

Republiki Weimarskiej lat dwudziestych XX wieku • 141

Projekty studenckie

Tomasz Kaczorowski

Narzędziownik facylitatora. Projektowanie zajęć artystycznych • 147

Natalia Szczepańska

Ziarno improwizacji • 153

Magdalena Kazała

Broadway po polsku • 157

- Sara Kordowska
Kolektyw NieWypada • 163
- Adam Bielas
W nowym mieście – projekt studencki • 167
- Anna Kocjan
Poruszyć piórami – zabawy młodych obserwatorów ptaków • 169
- Oliwia Kurlej
Realizacja projektu
„Pomidorek. Nieregularnik krytyki trójmiejskiej sceny teatralnej” • 175

Teatr • media • zaangażowanie

- Marta Kurzacz
Igrzyska śmierci. O przekazie medialnym
podczas mistrzostw świata w piłce nożnej w Katarze • 181
- Nikoła Nowak
Wkurwione kobiety w leju po Polsce,
czyli zmiana społeczno-polityczna w teatrze • 185
- Nikoła Nowak
Noc czarna jak skóra... czy może farba? • 191

Teatr • komunikacja • marketing

- Helena Kaczmarek
Zastosowanie technik marketingu
cyfrowego w organizacjach kultury i sztuki • 199
- Joanna Gorycka
Jak robić teatr, żeby się rozumieć: nadawca a komunikat • 209
- Agnieszka Grzegowska
Kultura (nie) dla każdego • 215

Wyspa Młodość

- Małgorzata Woźniak, Ewelina Stefańska, Dominika Front
Z perspektywy młodych badaczek • 225
- Ewelina Stefańska
Kaszuba w teatrze. *Tragedia o bogaczu i Łazarzu* –
o dramacie oraz premierze scenicznej • 227

- Zuzanna Pobłocka
Wszystko zaczyna się od piosenki –
o wspólnych ścieżkach musicalu i animacji • 239
- Małgorzata Woźniak
Fuzja burleski i musicalu sposobem na adaptację
literatury na scenę teatru muzycznego
na przykładzie spektaklu *Mock. Czarna burleska* • 261
- Kinga Wyderka
Teoria Czystej Formy Witkiewicza
w spektaklu performatywno-ruchowym • 271
- Paulina Tryba
Rzemieślnicy teatralni – rzecz o polskiej edukacji • 281
- Dominika Front
Rzeczywistość powojenna
w *Skowycie* Allena Ginsberga i *Miłości i gniewie* Johna Osborne'a • 291
- Patrycja Żemelka
Yodok Story, czyli koreański musical o obozie koncentracyjnym • 303

Streszczenia • Abstracts • 313

Noty o autorkach • Biographical notes • 321

Archiwalia • Pracownia Badawcza Between.Pomiędzy

- Kalendarium działań podejmowanych
przez Pracownię Badawczą Between.Pomiędzy w 2022 roku • 329
- Kalendarium działań podejmowanych
przez Pracownię Badawczą Between.Pomiędzy w 2023 roku • 335

Tomasz Wiśniewski

Almanach

Almanach daje swobodę działania. Jego formuła nie wymusza rygorystycznych kalkulacji, dalekosiężnych planów – wyzwania wydawnicze do samego końca pozostają otwarte na nieprzewidywalne i nieoczywiste. Chyba właśnie ze względu na niezobowiązującą elastyczność tej formuły almanach na trwale wpisał się w horyzont działań podejmowanych przez festiwal rozproszony *Between.Pomiędzy*. Konwencja ta opiera się na silnej motywacji do nawiązywania współpracy z mniej lub bardziej doświadczonymi artystami i badaczami, przeprowadzania z nimi rozmów, jak również wieńczenia projektów studenckich esejami i artykułami naukowymi. Jednocześnie almanach umożliwia archiwizację inicjowanych przez *Between.Pomiędzy* działań, dając nadzieję, że przynajmniej część z nich będzie w tej formule zapisana.

Jak wiadomo, almanach pozwala na zestawienie różnego rodzaju tekstów: oryginalnych wersji utworów poetyckich i ich tłumaczeń, narracji, krótkich utworów dramatycznych, rozmów, wywiadów, esejów, artykułów naukowych i osobistych wspomnień. Umożliwia łączenie bardzo różnorodnych cząstek w spójną całość, co pozostaje jakąś formą cudu. Do tej pory publikowaliśmy tomy w języku angielskim i polskim, lecz w tym roku nie mogliśmy oprzeć się pokusie i publikujemy całkowicie odmienne tomy *Almanachu Between.Pomiędzy 2024*, jeden w języku polskim, a drugi – za sprawą współpracy z Federalnym Uniwersytetem Goiás w Goiâni oraz SP Escola de Teatro w São Paulo – po portugalsku w Brazylii.

W tomie polskim przedstawiamy wiersze współpracujących z *Between.Pomiędzy* poetów anglojęzycznych oraz poetki z Brazylii. Dzięki współpracy z reprezentującymi Koło Badań nad Musicałem „Synteza Sztuk” doktorantami i studentami z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pojawiają się również rozmowy wokół inscenizacji opery *The Man with Night Sweats*, stanowiącej adaptację znakomitego tomu poetyckiego Thoma Gunna.

Najważniejszą część *Almanachu Between.Pomiędzy 2024* stanowią jednak eseje i artykuły naukowe, będące podsumowaniem projektów własnych studentów

i doktorantów. W tym zestawie najwięcej tekstów dotyczy projektów omawianych podczas konferencji Wyspa Młodość zorganizowanej przez Ewelinę Stefańską, Małgorzatę Woźniak i Dominikę Front w ramach XII Festiwalu Literatury i Teatru Between.Pomiędzy w maju 2021 roku. Wszak jednym z kluczowych dla Between.Pomiędzy wyzwań jest wspieranie synergii młodości z doświadczeniem, co znakomicie wybrzmiewa we współpracy dwóch redakterek tomu – Małgorzaty Woźniak oraz Roksany Zgierskiej, reprezentujących dwa różne ośrodki badawcze (Gdańsk i Poznań). Zdołały one połączyć wiele, zdawałoby się niepowiązanych tekstów, w jedną koherentną całość, w której z całą mocą wybrzmiewa potencjał dźwiękowy literatury i rozmaitych form teatru.

Na zakończenie warto jeszcze podkreślić, że brazylijski *Entre Almanach* jest nieco odmienną – choć również frapującą – opowieścią.

Trójmiasto, 25 marca 2024